

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до статті 11 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» щодо уточнення моменту набрання чинності договором страхування»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Закон України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» регулює відносини у сфері обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів і спрямований на забезпечення здійснення виплати за шкоду, заподіяну життю, здоров'ю та/або майну потерпілих осіб під час використання наземних транспортних засобів в Україні.

Відповідно до цього Закону укладаються договори обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності таких видів:

1) договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, що діє виключно на території України (далі - внутрішній договір страхування);

2) договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, що діє на території держав - членів міжнародної системи автомобільного страхування "Зелена картка", зазначених і не викреслених у страховому сертифікаті "Зелена картка" (далі - міжнародний договір страхування).

Керування на території України транспортним засобом, щодо якого відсутній чинний договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

Виїзд з України до держави - члена міжнародної системи автомобільного страхування "Зелена картка" зареєстрованого в Україні транспортного засобу, щодо якого відсутній міжнародний договір страхування, укладений із страховиком - повним членом МТСБУ і посвідчений відповідним страховим сертифікатом "Зелена картка", чинним на території такої іноземної держави, забороняється.

Закон України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» був введений в дію з 1 січня 2025 року. Стаття 11 даного Закону України, яка регулює питання укладення та строк дії договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності вводиться в дію з 1 січня 2026 року.

Раніше у водіїв була можливість оформити страховий сертифікат «Зелена картка», який розпочинав свою дію у день його оформлення, безпосередньо перед перетином державного кордону. З 2025 року страхові компанії не зможуть укладати договори міжнародного страхування з початком дії у день їх укладання. Відповідно до вимог нового закону, міжнародний

договір страхування «Зелена картка» набирає чинності з 00:00 годин дати початку строку його дії, визначеної таким договором, але не раніше початку доби, наступної після внесення запису про такий договір до Єдиної централізованої бази даних (тобто дати укладання такого договору). Це означає, що страховий сертифікат «Зелена картка» потрібно оформляти мінімум за день до поїздки.

Необхідність прийняття цього законопроекту зумовлена виникненням значних логістичних та соціальних проблем на державному кордоні України.

Це створює ситуацію, за якої водії, які не встигли або забули оформити страховий сертифікат заздалегідь, опиняються у «пастці» на кордоні. Оскільки поліс не може почати діяти в день його укладення, громадяни змушені чекати початку наступної доби (00:00 годин) безпосередньо в пунктах пропуску або поблизу них. Такі обмеження, що фактично позбавляють страхові компанії можливості укласти договори з моменту підписання, призводять до:

- накопичення транспортних засобів перед пунктами пропуску;
- непередбачуваних витрат часу та коштів громадян;
- зниження ефективності перетину кордону в умовах воєнного стану.

Раніше у водіїв була можливість оформити «Зелену картку», яка розпочинала дію у день її оформлення, що дозволяло оперативно вирішувати питання страхування безпосередньо перед перетином кордону.

2. Мета та завдання прийняття законопроекту

Метою законопроекту є спрощення процедури перетину державного кордону та захист інтересів власників транспортних засобів шляхом надання можливості міжнародним договорам страхування набирати чинності з моменту їх фактичного оформлення та реєстрації.

3. Загальна характеристика й основні положення законопроекту

Проектом пропонується внести зміни до частини 3 статті 11 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів», а саме:

- уніфікувати правила набрання чинності для внутрішніх та міжнародних договорів;
- встановити, що договір набирає чинності з моменту його оформлення, підтвердженого записом в ЄЦБД МТСБУ, якщо сторони не погодили пізніший термін;
- визначити, що часом оформлення вважається фактичний час реєстрації електронного поліса або час підписання паперового бланка;
- зобов'язати страховиків забезпечити технічну можливість негайної реєстрації договору в момент його укладення.

4. Стан нормативно-правової бази у зазначеній сфері правового регулювання

Регулювання правовідносин у даній сфері здійснюється Конституцією

України, Законом України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів».

Закон не потребує внесення змін до інших законів України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту не потребує додаткових витрат із державного бюджету України та місцевих бюджетів.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття даного проекту дозволить усунути штучні бар'єри при перетині державного кордону, зменшити черги на пунктах пропуску, спричинені очікуванням активації страхових полісів, повернути громадянам зручний сервіс оперативного страхування «день у день», а також забезпечити безперервність страхового покриття з моменту фактичної оплати та реєстрації договору.

Народні депутати України

